

Міністерство освіти і науки України
Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
Факультет іноземної філології
Кафедра англійської мови

Дипломна робота
магістра

з теми **«Особливості передачі гумору при перекладі (на матеріалі
анімаційного телесеріалу «Рік та Морті»)»**

Виконав: студент 2 курсу, групи Ang1-M23
спеціальності 014 Середня освіта

Бондарчук Юрій Мирославович

Керівник: Мельник І. В.,
кандидат філологічних наук,
доцент, доцент кафедри
англійської мови

Кам'янець-Подільський – 2024 р.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ПЕРЕКЛАДУ АНІМАЦІЙНИХ ФІЛЬМІВ.....	6
1.1. Анімаційний фільм як об'єкт лінгвістичних досліджень.....	6
1.2. Типи та специфіка перекладу анімаційних фільмів.....	10
1.3. Особливості адаптації мовних і культурних елементів у перекладі анімаційних фільмів.....	16
Висновки до розділу 1.....	22
РОЗДІЛ 2. ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕДАЧІ ГУМОРУ ПРИ ПЕРЕКЛАДІ АНІМАЦІЙНИХ ФІЛЬМІВ.....	26
2.1. Різновиди та прояви гумористичних ефектів у мовному просторі.....	26
2.2 Специфіка перекладу гумористичних засобів.....	33
2.3. Перекладацькі стратегії при перекладі анімаційних фільмів.....	36
Висновки до розділу 2.....	46
РОЗДІЛ 3. ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕДАЧІ ГУМОРУ ПРИ ПЕРЕКЛАДІ АНІМАЦІЙНОГО ТЕЛЕСЕРІАЛУ «РІК ТА МОРТІ».....	49
3.1. Гумор в анімаційному телесеріалі «Рік та Морті».....	49
3.2. Особливості перекладу гумору в анімаційному телесеріалі «Рік та Морті».....	58
Висновки до розділу 3.....	71
ВИСНОВКИ.....	75
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	82
СПИСОК ІЛЮСТРАТИВНИХ ДЖЕРЕЛ.....	89
ДОДАТКИ.....	90

ВСТУП

Гумор є одним з найскладніших і найменш універсальних аспектів мовного перекладу, оскільки він тісно пов'язаний з культурними, соціальними та мовними контекстами. Переклад гумору може бути особливо складним, коли мова йде про анімаційні серіали, де комедійні елементи часто поєднуються з візуальними та вербальними ефектами. Один з таких серіалів, що особливо яскраво ілюструє труднощі перекладу гумору, є «Рік та Морті» – американський анімаційний комедійний серіал, створений Даном Хармонном і Джастіном Ройландом.

Сучасні американські анімаційні серіали є цікавим об'єктом дослідження для різних академічних дисциплін, оскільки вони наповнені сатиричними текстами, які порушують актуальні соціальні, політичні, філософські та психологічні питання. Сучасні анімаційні фільми намагаються відобразити дух часу і поділитися специфічними знаннями з важливих тем.

Актуальність теми дослідження зумовлена унікальною комедійною структурою серіалу «Рік та Морті», яка поєднує чорний гумор, іронію, сатиру та численні культурні відсилки. Його складність і багатогранність створюють значні виклики для перекладачів, оскільки гумор потребує не лише лексичних і граматичних адаптацій, але й врахування культурного контексту та специфічних особливостей жанру. Зважаючи на зростаючу популярність серіалу та його вплив на сучасну поп-культуру, дослідження питань передачі гумору в аудіовізуальному контенті є надзвичайно важливим і своєчасним.

Дослідженням аудіовізуального перекладу займалися такі науковці, як Б. М. Ажнюк, О. І. Гридасова, А. Г. Гудманян, Ю. М. Плетенецька, С. В.Слісєєва, Т. В. Журавель, Т.А. Крисанова та інші. Дослідженням гумору

займалися такі науковці, як А. Є. Болдирева, Т. В. Іваніна, М. М. Юрковська та інші.

Об'єктом дослідження є американський анімаційний комедійний серіал «Рік та Морті», **предметом дослідження** – особливості передачі гумору при перекладі цього серіалу.

Метою дослідження є визначити особливості передачі гумору при перекладі на прикладі анімаційного серіалу «Рік та Морті».

Для досягнення мети, необхідно здійснити та вирішити такі **завдання**:

- проаналізувати анімаційний фільм як об'єкт лінгвістичних досліджень;
- дослідити типи та специфіку перекладу анімаційних фільмів;
- визначити особливості адаптації мовних і культурних елементів у перекладі анімаційних фільмів;
- дослідити різновиди та прояви гумористичних ефектів у мовному просторі;
- визначити специфіку перекладу гумористичних засобів;
- проаналізувати перекладацькі стратегії при перекладі анімаційних фільмів;
- дослідити гумор в анімаційному телесеріалі «Рік та Морті»;
- викоремити особливості перекладу гумору в анімаційному телесеріалі «Рік та Морті».

Для досягнення мети дослідження було використано наступні **методи**: метод теоретичного аналізу, контент-аналіз, порівняльний аналіз, аналіз перекладацьких стратегій, культурно-соціологічний аналіз.

Матеріалом дослідження є скрипти анімаційного телесеріалу «Рік та Морті». Вибір матеріалу дослідження обумовлений великою популярністю цих серіалів та наявністю аудіо- та відеозаписів перекладу високої якості.

Практичне значення одержаних результатів роботи. Результати дослідження є корисними для покращення якості перекладу анімаційних серіалів, оскільки вони пропонують ефективні стратегії адаптації гумору. Крім того, результати сприяють розвитку теоретичних знань у сфері перекладу гумору та можуть бути інтегровані в освітні програми і академічні дослідження.

Апробація результатів роботи здійснена на VII Всеукраїнської науковій інтернет-конференції «Текст і дискурс: когнітивно-комунікативні перспективи» (20-21 лютого 2024 року). Основні положення й результати дослідження висвітлено у публікації «Специфіка перекладу гумору в англомовних мультфільмах».

<http://elar.kpnu.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/7875/Tekst-i-dyskurs-kohnityvno-komunikatyvni-perspektyvy-2024.pdf?sequence=3&isAllowed=y>

Структура роботи. Робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків та списку використаних джерел.

ВИСНОВКИ

Магістерська робота на тему «Особливості передачі гумору при перекладі (на матеріалі анімаційного телесеріалу «Рік та Морті»)» дозволила дослідити складний і багатогранний феномен перекладу комічного в умовах аудіовізуального контенту. Гумор є однією з найважливіших складових серіалу, адже саме через іронію, сарказм, гротеск і сатиру автори висвітлюють соціальні, філософські й екзистенційні питання, що додає твору глибини й робить його важливим об'єктом для дослідження.

Анімаційні фільми, зокрема серіал «Рік та Морті», вирізняються своєю багаторівневою структурою, яка включає вербальні елементи (мовлення персонажів, текстові вставки) і невербальні компоненти (візуальні образи, музика, звукові ефекти). Ця особливість створює унікальні виклики для перекладача, який має зберегти гармонію між текстом і зображенням, а також врахувати культурний контекст. У цьому дослідженні було проаналізовано різні види перекладу, зокрема субтитрування, закадровий переклад і дубляж, кожен з яких має свої особливості та вимоги. Особливу увагу було приділено специфіці гумору серіалу. Він базується на сатирі, алюзіях, гротеску, сарказмі, гіперболі та пародійних прийомах. Значний акцент зроблено на чорному гуморі, який зачіпає табузовані теми, такі як смерть, релігійні догми, гендерні питання чи соціальні інститути. У перекладі таких жартів важливо було зберегти баланс між автентичністю оригіналу й адаптацією до культурних реалій української аудиторії. Аналіз показав, що найбільш ефективним є поєднання різних перекладацьких стратегій, таких як буквальний переклад, культурно-ситуативна заміна, доместикація та лексичні трансформації.

Під час перекладу анімаційних фільмів існує низка ключових аспектів, які необхідно враховувати, щоб забезпечити точність і відповідність оригіналу. Переклад має враховувати культурні особливості цільової аудиторії, адаптуючи специфічні для культури елементи (такі як імена, жарти, звичаї) до тих, що будуть зрозумілими та прийнятними для нової аудиторії. Мовна точність є критично важливою, зокрема правильне відтворення діалогів, ігор слів і жартів для передачі авторського задуму та створення подібного емоційного впливу. Важливо також забезпечити синхронізацію мови персонажів з рухами їхніх губ, особливо при перекладі пісень або римованих діалогів.

Переклад має враховувати всі аудіовізуальні елементи фільму, зберігати емоційний зміст оригіналу, включаючи інтонації, акценти та емоційні реакції героїв. Важливо враховувати вікові та культурні особливості цільової аудиторії, забезпечуючи зрозумілість і безпечність для дітей та складність і цікавість для дорослих. Переклад гумору є особливо складним завданням, тому що він часто базується на мовних і культурних особливостях, тому перекладачі повинні знайти еквівалентні засоби для створення гумору, який буде зрозумілий цільовій аудиторії. Стратегії перекладу, такі як одомашнення та очуження, мають використовуватися залежно від потреб фільму та аудиторії.

На початку поняття комічного і смішного вважалися однаковими, проте з розвитком лінгвістичної думки їм стали надавати різні значення. Різні підходи до проблеми комічного як лінгвістичної категорії пов'язані з його різноманітними проявами, що зумовлює постійний інтерес до цього питання в лінгвістиці. Науковці мають різні погляди на комічне з точки зору лінгвістики, розглядаючи його як особливий вид творчості, що пов'язаний як з вербальною, так і з невербальною комунікацією. Дві форми комічного, мовна і немовна, виділялися ще при перших спробах осмислення його природи. Жарти поділяються на ситуативні та мовні залежно від природи їх виникнення:

ситуативні жарти ґрунтуються на комічних ситуаціях, тоді як мовні жарти будуються на репліках персонажів.

Важливу роль відіграють іронія та інші вербальні форми, такі як дотепність, гострослів'я, пародія та анекдот, що мають різні лінгвістичні механізми. Розмаїття прийомів і засобів створення комічного вказує на складність і багатогранність цього феномена, що потребує подальшого вивчення та систематизації.

Переклад гумору є одним із найскладніших завдань у перекладознавстві, оскільки він тісно пов'язаний із культурними особливостями кожного народу. Гумор має специфічні національні риси, що проявляються у тематиці та способах створення сміхового ефекту, і часто залежить від культурних уявлень і норм суспільства. Таким чином, перекладачі стикаються з труднощами у передачі гумору, який може бути не зрозумілий або не сприйматися так само в іншій культурі. Це особливо помітно в перекладі англійського гумору, який часто сприймається як дуже специфічний і може бути складним для розуміння представниками інших культур. Отже, перекладачі повинні не лише здійснювати мовний переклад, але й адаптувати гумор до культурних реалій цільової аудиторії.

Незважаючи на численні дослідження в сфері перекладознавства, які зосереджені на перекладі гумору, більшість з них фокусується на окремих засобах створення гумору або коротких гумористичних жанрах. У художніх творах гумор є частиною культури автора, і читачі, які належать до тієї ж культури, сприймають його через ті ж поняття і уявлення. Читачі з інших культур, натомість, сприймають гумор на основі власних культурних уявлень, що може ускладнити процес перекладу. Важливість перекладача як посередника між культурами полягає у забезпеченні максимально точного розуміння гумору, створеного в іншій культурі. Дослідження показують, що переклад комічного можливий, хоча він і вимагає врахування контекстуальних обмежень та творчих

підходів. Перекладачі повинні використовувати стратегії, що найкраще відповідають функціям та меті вихідного тексту, забезпечуючи при цьому збереження комічного ефекту.

Кінофільми – важлива складова життя сучасної людини, а тому їхній переклад стає все більш актуальним. Оскільки кіносценарій – це художній твір, то і при перекладі необхідно використовувати методи художнього перекладу. В той же час варто не забувати, що ми маємо справу з аудіовізуальною продукцією, яка має свої особливості, що повинні враховуватися при перекладі.

При здійсненні дублювання аудіовізуального твору істотне місце відводиться дослідженню закономірностей взаємодії тексту оригіналу і перекладу. Разом з тим матеріалом для вивчення даної проблеми все частіше стає аудіовізуальні твори. Однак важливо зауважити, що саме цей матеріал є найбільш складним з точки зору його грамотного перекладу.

У лінгвістиці існує багато класифікацій перекладацьких трансформацій і думок про способи їх застосування в процесі перекладу. Найбільш поширеною є класифікація: лексичні трансформації – транскрипція, транслітерація, калькування, лексико-семантичні заміни (конкретизація, генералізація, модуляція); граматичні трансформації – синтаксичне уподібнення, членування речення, об'єднання речень, граматичні заміни (форми слова, частини мови або члена речення); комплексні (лексико-граматичні) трансформації – антонімічний переклад, експлікація (описовий переклад), компенсація.

«Рік і Морті» – це популярний американський анімаційний комедійний серіал, що розповідає про міжвимірні пригоди ексцентричного вченого Ріка Санчеза та його 14-річного онука Морті Сміта. Серіал досліджує абсурдну та хаотичну природу всесвіту, розкриваючи незначущість людського існування. Він здобув міжнародне визнання, отримавши рейтинг 90% серед критиків та 83% серед глядачів на Rotten Tomatoes, і насичений посиланнями на

екзистенціальну та абсурдистську філософію, що робить його сатиричним та філософським одночасно.

Серіал використовує сатиричні висловлювання для критики традиційних соціальних структур, таких як інститути шлюбу, сім'ї, релігії та уряду. Через цинізм і літературні прийоми, як-от алогізм, герої серіалу висловлюють глибокі філософські ідеї, часто супроводжуючи їх нелогічними коментарями для досягнення сатиричного ефекту. Наприклад, у діалозі між Ріком і Морті обговорюються онтологічні питання існування і сенсу життя, що супроводжуються нелогічними висловлюваннями.

Гумор у серіалі включає різні види, такі як іронія, сарказм, гіпербола, гротеск, алегорія, алюзія, пародія та сатира. Такий різноманітний підхід дозволяє «Ріку та Морті» ефективно висміювати сучасне суспільство, політичні та соціальні норми. Це робить серіал не лише розважальним, а й інструментом філософського дослідження та соціальної критики, що привертає увагу глядачів до глибоких і важливих питань.

Іронія та сарказм є основними складовими комічного як у матеріалі дослідження, так і в сучасному гуморі загалом, пронизуючи всі прийоми створення смішного. Аналіз показав, що найбільш поширеним є прийом повного або дослівного перекладу іронічних чи саркастичних елементів у жартівливих ситуаціях, з незначними граматичними або лексичними змінами. Найбільш складним методом перекладу іронічних контекстів, як у жарті, так і в алюзіях, є культурно-ситуативна заміна. При роботі з культурними елементами мови оригіналу найефективнішою стратегією є доместикація, яка дозволяє максимально наблизити сприйняття реципієнтом іншої культури, але лише у випадках, коли контекст дозволяє її застосування. Особливе місце в аналізі займала передача інтертекстуальності, яка є важливою частиною гумору серіалу. Алюзії на класичну літературу, наукові теорії, філософські концепти або популярні фільми часто потребували глибокого розуміння як джерельної

культури, так і культурних особливостей цільової аудиторії. Алюзії, які часто пов'язані з культурними чи історичними контекстами, замінюються на локальні аналоги для збереження емоційного впливу. Чорний гумор, що висміює табуйовані теми, такі як смерть чи тероризм, передається без цензури, що дозволяє зберегти його автентичність. Переклад саркастичних і провокативних жартів здебільшого базується на еквівалентному підході, який дозволяє передати тональність і сенс оригіналу. У таких випадках перекладач повинен був знайти еквіваленти, що максимально зберігали авторський задум.

Динаміка між головними персонажами — Ріком і Морті — є одним із центральних елементів серіалу. Персонажі часто використовують сленг, жаргон і нецензурну лексику, які додають реалізму їхнім характерам. Перекладачі стикалися з викликом збереження цих стилістичних особливостей, одночасно дотримуючись мовних норм української мови. Це вимагало креативності, особливо в передачі двозначностей, каламбурів або мовних абсурдів, що є важливими для створення комічного ефекту.

Основними перекладацькими стратегіями є культурно-ситуативна заміна (25% випадків), яка забезпечує адаптацію гумору до локального контексту, та доместикація (20%), що дозволяє спростити реалії оригіналу, зробивши їх природними для аудиторії. Буквальний переклад, що використовується у 20% прикладів, ефективний там, де жарт не потребує значної адаптації. Лексичні трансформації (15%), адаптація алюзій (10%), стилістичні адаптації (5%), родовидова заміна (3%) забезпечують гнучкість перекладу й збереження сатиричного тону. Форенізація (2%), що використовується рідше інших перекладацьких стратегій, дозволяє зберегти гумор, адже замінити оригінальний контекст за допомогою адаптації вдається далеко не завжди.

Таким чином, переклад гумору в «Ріку та Морті» демонструє необхідність багатостороннього підходу, що поєднує збереження стилістики, адаптацію до культури цільової аудиторії та увагу до деталей. Ефективний переклад не лише передає комічний ефект, а й зберігає дух і глибокий зміст оригіналу, підкреслюючи сучасну тенденцію гумору знімати табу та висміювати будь-які соціальні явища.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Ажнюк Б. М. Перекладознавство. Українська мова: Енциклопедія. Вид. 3-тє, зі змінами і доп. К.: Вид-во «Українська енциклопедія» ім. М. П. Бажана, 2007. С. 487–488.
2. Анімація (мистецтво). *Вікіпедія*. URL: [https://uk.wikipedia.org/wiki/Анімація_\(мистецтво\)](https://uk.wikipedia.org/wiki/Анімація_(мистецтво)) (дата звернення: 23.11.2024)
3. Бабич В.М. Лінгвокраїнознавча інтерпретація англomовного тексту. Київ : Либідь, 1990. 153 с.
4. Барсукова В. І., Топачевський С. К. Перекладацький підхід до класифікації жартів. Житомир, 2014. 6 с.
5. Болдирева А. Є. Мовні засоби створення гумористичного ефекту: лінгвокогнітивний аспект (на матеріалі романів П. Г. Вудхауза) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : спец. 10.02.01 “Українська мова”. О., 2007. 24 с.
6. Волощук В. І., Лут К. А. Конспект лекцій з дисципліни «Стилістика» для студентів 4 курсу спеціальності 035.04 Германські мови та літератури (переклад включно) Усіх форм навчання. URL: <https://eir.zp.edu.ua/server/api/core/bitstreams/24ffa788-823c-4fbc-b1d3-cdbd186b18ac/content> (дата звернення: 23.11.2024).
7. Гаман І. А., Чайковська О. Ю. Кінопереклад як вид аудіовізуального перекладу. URL: http://zfs-journal.uzhnu.uz.ua/archive/28/part_2/25.pdf (дата звернення: 23.11.2024).
8. Гридасова О. І. Кінодискурс як об’єкт навчання кіноперекладу. *Електронна бібліотека Житомирського державного університету*. URL: <http://eprints.zu.edu.ua/11755/1/19.pdf> (дата звернення: 23.11.2024).

9. Гридасова О.І. Кінодискурс як об'єкт навчання кіно перекладу. *Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка*. 2014. № 2. С. 102-107.
10. Гудманян А. Г., Плетенецька Ю. М. До проблем кіноперекладу як виду художнього перекладу. Київ: *Національний авіаційний університет*. С. 1-6.
11. Єлісеєва С.В. Особливості субтитрування як напряму перекладацької діяльності. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. Сер.: Філологія. 2018. № 32, том 2. С. 158-160.
12. Єщенко Н.О. Змістовий потенціал концепту «любов» в українській мові. *Записки з українського мовознавства*. 2017. Вип. 24 (2). С. 43-50.
13. Єщенко Т. А. Концептуальні виміри тексту, дискурсу і твору. *Філологічний вісник Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини: Збірник наукових праць*. Умань : ВПЦ «Візаві», 2011. С. 357-363.
14. Журавель Т.В. Кінопереклад як вид аудіовізуального перекладу і його становлення в Україні та світі. *Науковий вісник ДДПУ імені І. Франка*. Серія «Філологічні науки». Мовознавство. 2018. № 10. С. 35-38.
15. Іваніна Т. В. Особливості перекладу емотивної лексики. *Держава та регіони*. 2008. № 2. С. 71-73.
16. Карабан В. І. Переклад англійської наукової і технічної літератури. Ч. 2. Лексичні, термінологічні та жанрово-стилістичні труднощі. Вінниця : Нова книга, 2001. 303 с.
17. Клименко І. М., Зоренко І. С. Лексичні трансформації при передачі англійської політичної термінології українською мовою. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/268531385.pdf> (дата звернення: 23.11.2024).

18. Козирицька О. В. Засоби репрезентації гумору у мовленнєвому паспорті персонажів художніх творів та їх відтворення у перекладі українською мовою. URL: <https://ela.kpi.ua/server/api/core/bitstreams/6bc01039-84cf-443e-aaa3-6f33f4152604/content> (дата звернення: 23.11.2024).
19. Колодій Б. М., Олійник О. Ю. Стратегії й тактики відтворення кінодіалогу в українському перекладі (на матеріалі англomовних фільмів Квентіна Тарантіно). URL: http://zfs-journal.uzhnu.uz.ua/archive/17/part_2/18.pdf (дата звернення: 23.11.2024).
20. Корунець І. В. Порівняльна типологія англійської та української мов : навч. посібник. Вінниця : Нова книга, 2003. 458 с.
21. Кривонос Я. Нормативні проблеми українського перекладу американської кінопродукції. *Лінгвістика: Збірник наукових праць №1 (19)*. Луганськ : ЛНУ імені Тараса Шевченка, 2010. С. 176-182.
22. Крисанова Т. Основні підходи до розуміння поняття “кінодискурс”. *Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. Філологічні науки. Мовознавство*. 2014. № 4. С. 98-102.
23. Кузенко Г. М. Кінопереклад як особливий вид художнього перекладу (на матеріалі англійської мови). *Одеський лінгвістичний вісник*. Одеса, 2017. № 9. Т. 3. С. 70-74.
24. Кухаренко В. А. Практикум з стилістики англійської мови: Підручник. Вінниця: Нова Книга, 2000. 160 с.
25. Лукьянова Т. Г. Основи англо-українського кіноперекладу. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/46592424.pdf> (дата звернення: 23.11.2024).
26. Лукьянова Т.Г. Лексичні аспекти перекладу субтитрів: на матеріалі англomовних художніх фільмів. *Нова філологія*. 2012. № 50. С. 170-173.

27. Лукьянова Т.Г. Теоретичні аспекти кіноперекладу з англійської на українську мову. *Вісник Харківського національного університету ім. В.Н. Каразіна*. 2011. № 973. Сер. Романо-германська філологія. Методика викладання іноземних мов. Випуск 68. С. 183-187.
28. Матківська Н. А. Питання методології дослідження аудіовізуального перекладу. *Науковий вісник Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка*. Серія : «Філологічні науки» (мовознавство). Дрогобич, 2015. № 3. С. 147-152.
29. Мельник А. П. Кінопереклад як особливий тип аудіовізуального перекладу. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія»*. Серія : Філологічна. 2015. Вип. 58. С. 110-112.
30. Мізгуліна Р. В. Лінгвокультурні та функціонально-семантичні особливості англійськомовних анімаційних фільмів у перекладацькому аспекті. *Кафедра теорії, практики та перекладу англійської мови – Факультет лінгвістики Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»*. URL: https://ktrpam.kpi.ua/wp-content/uploads/2021/12/Мізгуліна_МД.pdf (дата звернення: 23.11.2024).
31. Некряч Т. Є., Чала Ю. П. Через терни до зірок: труднощі перекладу художніх творів. Для студентів перекладацьких факультетів вищих навчальних закладів: Навчальний посібник. Вінниця: НОВА КНИГА, 2008. 200 с.
32. Одомашнення та очуження. Вікіпедія. URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/Одомашнення_та_очуження (дата звернення: 23.11.2024).
33. Полякова О.В. Дублювання як вид кіноперекладу. *Наукові записки*. Серія: Філологічні науки (Мовознавство), 2013. Вип. 116. С. 338-341.

34. Радецька С. В. Субтитрування як вид аудіовізуального перекладу: переваги та недоліки. *Наукові записки Ніжинського державного університету ім. Миколи Гоголя. Філологічні науки*. 2016. Кн. 2. С. 81-84.
35. Сикало Л. В. Фразеологізми як засіб створення комічного в художніх текстах (на матеріалі творів для дітей письменників XIX – початку XX століття). *Наукові видання Криворізького державного педагогічного університету*. URL: <https://journal.kdpu.edu.ua/filstd/article/download/863/863>]. (дата звернення: 23.11.2024).
36. Сіроштан Т. О. Специфіка перекладу англomовних кінематографічних текстів. URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/81523/1/Siroshtan_mag_rob.pdf;jsessionid=CF6C6CB6C4DF85667F3E5E2D502BB186 (дата звернення: 23.11.2024).
37. Сітко А., Пушина В. Особливості аудіовізуального перекладу. URL: <https://er.nau.edu.ua/bitstream/NAU/44024/1/Conference%20Proceedings%20Пушина,%20Сітко-pages-119-124.pdf> (дата звернення: 24.11.2024).
38. Сітцева М. В. Психологічні особливості мультфільмів для дітей / Марина Вікторівна Сітцева // Вісник Інституту розвитку дитини: зб. наук. праць. Серія : Філософія, педагогіка, психологія. 2012. Вип. 23. С. 155-158.
39. Софієнко І. В. Становлення кіно-перекладу в Україні. Мовні і концептуальні картини світу. 2014. Вип. 50(2). С. 401-405.
40. Субтитри. *Вікіпедія*. URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki/Субтитри> (дата звернення: 23.11.2024).
41. Федоренко С.В., Валькова А.О. Лінгвокультурні особливості перекладу сучасних англomовних документальних фільмів. *Молодий вчений*. Грудень 2020. № 12 (88). С. 336-340.

42. Федчик К. С. Відтворення експресивних засобів політичних промов.
URL:<https://er.nau.edu.ua/bitstream/NAU/62001/1/Диплом%20Федчик.pdf>
(дата звернення: 24.11.2024).
43. Чередниченко О. І. Теорія і практика перекладу. К. : Либідь, 2005. 370 с.
44. Шахновська І. І., Кондратьєва О. В. Прагматична адаптація під час перекладу англомовних анімаційних фільмів. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. Сер.: Філологія. 2019. № 40. Том 3. С. 96-99.
45. Шевченко М.Є. Особливості перекладу художніх фільмів. *Актуальні проблеми філології*. Одеса, 2017. С. 88-91.
46. Шубенко Н. О. Аудіовізуальний медіатекст: специфіка, структура, властивості. *Культура і Сучасність*. 2012. № 1. С. 145-149.
47. Юрковська М. М. Анімаційний фільм як особливий тип креолізованого тексту. URL:
https://r.donnu.edu.ua/bitstream/123456789/990/1/Юрковська_Анімац.ф.я_к_особл.тип_т-ту.pdf (дата звернення: 23.11.2024).
48. Юрковська М. М. Дискурс англомовної анімаційної комедії: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук: спец. 10.02.04 “Германські мови”. Київ, 2011. 23 с.
49. Anderman G., Rogers M. Translation Today Trends and Perspectives Multilingual Matters, 2003. 248 p.
50. Bucaria C. Audiovisual Translation of Humor. In Attardo, S. (ed.) *The Routledge Handbook of Language and Humour*. London and New York: Routledge. 2017. Pp. 430-443.
51. Chaume F. The turn of audiovisual translation: New audiences and new technologies. *Translation Spaces* 2. 2013. P. 105-123.

52. Chaume-Varela F. *Audiovisual Translation: Dubbing*. Manchester: St Jerome, 2012.
53. Chiaro D. *HUMOR: International Journal of Humor Research //Special Issue on Humor and Translation*. 2005. T. 2.
54. Cintas J. D., Anderman G. *Audiovisual translation: language transfer on screen*. Palgrave Macmillan Limited, 2008. 256 p.
55. Danan M. *Dubbing as an Expression of Nationalism*. *Meta*. 1991. № 4. P. 606-614.
56. Diaz-Cintas J. *Audiovisual Translation: Language Transfer on Screen*. Basingstoke : Palgrave Macmillan, 2009. 272 p.
57. Díaz-Cintas J. *Didactics of audiovisual translation*. Benjamins Publishing Company, John, 2008. 263 p.
58. Karamitroglou F. *Towards a methodology for the investigation of norms in audiovisual translation: The choice between subtitling and revoicing in Greece / Fotios Karamitroglou*. Amsterdam : Rodopi, 2000. 300 p.
59. Karamitroglou F. *Towards A Methodology for the Investigation of Norms in Audiovisual Translation: The Choice between Subtitling and Revoicing in Greece*. Amsterdam (Approaches to Translation Studies 15). Brill Rodopi, 2000. 312 p.
60. Kendall R. A. *Music in film and animation: experimental semiotics applied to visual, sound and musical structures*. IS&T/SPIE Electronic Imaging, San Jose, California / ed. by B. E. Rogowitz, T. N. Pappas. 2010. URL: <https://doi.org/10.1117/12.849097> (date of access: 23.11.2024).
61. *Les transferts linguistiques dans les médias audiovisuels / ed. by G. Y. 1949-*. [Villeneuve d'Ascq] : Presses universitaires du Septentrion, 1996. 246 p.

62. Loponen M. Translating irrealia: Creating a semiotic framework for the translation of fictional cultures. *Chinese Semiotic Studies* 2, 2009. P. 165-175.
63. Newmark P. *A Textbook of Translation*. New York: Prentice Hall, 1988. p. 988.
64. Pedersen J. How is culture rendered in subtitles. *MuTra 2005—Challenges of Multidimensional Translation: Conference Proceedings*. 2005. pp. 1-18.
65. Reinart S. Untertitelung – über die etablierten Normen hinaus. URL: https://reinart.de/wp-content/uploads/2020/03/2018_Über-die-Sprache-hinaus_Reinart.pdf (date of access: 23.11.2024).
66. Remael A. Audiovisual translation. *Handbook of Translation Studies*. 2010. V. 1. P. 12–17.
67. Rick and morty | rotten tomatoes. *Rotten Tomatoes*. URL: https://www.rottentomatoes.com/tv/rick_and_morty (date of access: 23.11.2024).
68. Yu H. English-Chinese film translation in china. *Journal of translation*. 2013. Vol. 9, no. 2. P. 55–65. URL: <https://doi.org/10.54395/jot-3fcfh> (date of access: 24.11.2024).
69. Zabalbeascoa P. Translating Jokes for the Dubbed Television Situation Comedies. *The Translator* 2 (2). 1996. pp. 235–257.

СПИСОК ІЛЮСТРАТИВНИХ ДЖЕРЕЛ

70. Рік та Морті. URL: <https://simpsonsua.tv/rik-ta-morti/> (дата звернення: 01.11.2023)

71. Rick and Morty. URL: <https://www.adultswim.com/videos/rick-and-morty>
(дата звернення: 01.11.2023)